

DOKUMENT WYJAŚNIAJĄCY

do Karty aktualizacji nr CC/01/2023 Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Sposób funkcjonowania Centralnego systemu informacji rynku energii oraz współpracy Operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, działającego jako Operator informacji rynku energii, z Użytkownikami systemu elektroenergetycznego i innymi podmiotami zobowiązanymi lub uprawnionymi do korzystania z Centralnego systemu informacji rynku energii

Przedmiot zmian

Zmiany Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Sposób funkcjonowania Centralnego systemu informacji rynku energii oraz współpracy Operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego, działającego jako Operator informacji rynku energii, z Użytkownikami systemu elektroenergetycznego i innymi podmiotami zobowiązanymi lub uprawnionymi do korzystania z Centralnego systemu informacji rynku energii (dalej „IRiESP-OIRE”) zawarte w Karcie aktualizacji nr CC/01/2023 IRiESP-OIRE (dalej „Karta aktualizacji nr CC/01/2023”) mają na celu wdrożenie procedur i wymagań technicznych dla systemów informacyjnych współpracujących z Centralnym systemem informacji rynku energii (dalej „CSIRE”). Karta aktualizacji zawiera także zmiany, które wynikają z rozwiązań wprowadzanych:

- ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1506);
- ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1681);
- ustawą z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1762).

Zmiany wynikające z ww. ustaw obejmują przede wszystkim zmianę terminu uruchomienia CSIRE, uwzględnienie Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w katalogu podmiotów korzystających z CSIRE, dostosowanie postanowień IRiESP-OIRE dotyczących migracji danych inicjalnych do CSIRE do zaktualizowanych przepisów oraz wprowadzenie postanowień dotyczących wsparcia procesu sprzedaży rezerwowej.

W zmianach objętych Kartą aktualizacji nr CC/01/2023 uwzględniono również zmiany przewidziane w Planie wdrożenia CSIRE mające na celu wprowadzenie do IRiESP-OIRE aktualizacji wymagań i procedur wynikających z rozwiązań technicznych zastosowanych przy budowie CSIRE. Zmiany te zostały odzwierciedlone w załącznikach do IRiESP-OIRE, tj. Załączniku 1 i Załącznikach 3-5.

W zakresie migracji danych inicjalnych CSIRE uszczegółowiono i rozszerzono postanowienia odnoszące się do procesu rejestracji w przypadku braku danych do migracji. Dodano postanowienia dotyczące sposobu wnioskowania o zmiany do Zakresu danych migracji CSIRE, ze względu na postulatę części Uczestników migracji, aby dokonać uzupełnienia postanowień o możliwość wnioskowania o zmiany w tym dokumencie.

W ramach aktualizacji wprowadzono mierniki jakości dotyczące zbiorów danych przekazywanych do OIRE przez Uczestników migracji - określono terminy i poziomy jakości danych.

Dodatkowo w procesie migracji danych inicjalnych do CSIRE przewidziano zasilanie uzupełniające danych przekazanych do CSIRE w ramach zasilania inicjalnego. Wynika ono z okoliczności, iż potrzebny jest odpowiedni czas dla OIRE na zebranie danych od wszystkich Uczestników migracji, przetworzenie tych danych i zasilenie systemu CSIRE tymi danymi. Po upływie tego czasu należy skorygować przekazane dane w zakresie danych, które uległy zmianie ze względu na realizację procesów rynku energii w czasie wykonywania przez OIRE czynności na danych objętych zasilaniem inicjalnym.

W zakresie zmian objętych kartą aktualizacji uwzględniono również poprawki edycyjne oraz poprawki o charakterze strukturyzującym tekst (np. wprowadzenie numeracji Załącznika 1 do IRiESP-OIRE).

W Załączniku 1 do IRiESP-OIRE „Standardy Wymiany Informacji Centralnego systemu informacji rynku energii” wprowadzono zmiany opisane poniżej.

Wprowadzono nowe oznaczenie (numerację) dla nagłówków oraz akapitów, analogicznie jak jest to stosowane w części zasadniczej IREISP-OIRE. Zastąpiono część tabel formą opisową, zachowując przy tym dotychczasową treść merytoryczną.

Dokonano modyfikacji w postaci usunięcia skrótów SEr (Sprzedawca rezerwowo) oraz SEu (Sprzedawca z urzędu) oraz zamieniono określenie „aktor” na „rola rynkowa”, jak również dokonano aktualizacji ról biznesowych.

Usunięto tabele zawierające opis aktorów i ról pod każdym procesem, wprowadzając w zastępstwie jeden generyczny opis wszystkich dostępnych w CSIRE ról biznesowych wraz z ich przypisaniem do odpowiednich ról rynkowych. Dodatkowo wprowadzono powiązanie ról rynkowych oraz ról biznesowych z komunikatami wskazanymi dla wszystkich procesów CSIRE.

Nowa wersja zawiera również liczne poprawki stylistyczne, w tym wprowadzenie skrótów dla często wykorzystywanych pojęć oraz uściślenia związane z implementacją powyższych zmian.

Ponadto wprowadzone zmiany obejmują:

- postanowienia wyjaśniające nowe, opcjonalne funkcjonalności CSIRE,
- nowe założenia biznesowe,
- uściślenie postanowień dotyczących identyfikacji Użytkownika KSE,
- aktualizację typów komunikatów,
- aktualizację dotychczas zidentyfikowanych komunikatów,
- aktualizację celów wybranych procesów,
- zmianę miejsca, w którym wskazywany jest inicjator procesu,
- nowe role biznesowe,
- usunięcie Użytkownika KSE z wybranych procesów,
- uwzględnienie w procesach CSIRE nowego modelu sprzedaży rezerwowo.

Usunięto powtórzenia oraz niektóre postanowienia celem zwiększenia czytelności dokumentacji oraz dostosowania jej do postanowień części zasadniczej IRiESP-OIRE.

Ze względu na trwający proces zawierania umów, o których mowa w art. 11zg ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.) – tzw. Umów CSIRE, postanowiono odstąpić w niniejszej aktualizacji od wprowadzania zmian do postanowień zawartych w Załączniku 2 do IRiESP-OIRE „Wzorzec umowy, o którym mowa w art. 11zg ust. 2 ustawy Prawo energetyczne”. Ewentualne zmiany załącznika będą przedmiotem procesu aktualizacji IRiESP-OIRE po zatwierdzeniu zmian w IRiESP-OIRE będących przedmiotem niniejszych konsultacji. Pozwoli to na wprowadzenie tych zmian z zachowaniem odpowiednio transparentnego procesu konsultacji równoważącego interesy zainteresowanych podmiotów.

Przyczyna zmian

Jak wspomniano wyżej zmiany IRiESP-OIRE wynikają:

- ze zmian stanu prawnego;
- z realizacji kolejnych etapów wdrażania CSIRE, w szczególności z analizy stosowanych rozwiązań technicznych przy budowie systemu i projektowanych możliwości CSIRE;
- ze zgłoszeń interesariuszy projektu budowy CSIRE;
- z doświadczeń nabywanych w toku realizacji projektu.

W przypadku Załącznika 1 do IRiESP-OIRE nowa numeracja oraz format dokumentu zostały wprowadzone w celu łatwiejszej pracy nad dokumentem oraz umożliwienia bardziej precyzyjnego odwoływania się do postanowień dokumentu. Ma to ułatwić współpracę z użytkownikami systemu

elektroenergetycznego. Duża część tabel została usunięta albo zastąpiona opisem słownym, co ma na celu przede wszystkim uproszczenie odwoływania się do poszczególnych elementów dokumentacji, w tym na potrzeby konsultacji z użytkownikami systemu.

W Załączniku 1 do IRiESP-OIRE szereg zmian wynikało ze względu na konieczność uwzględnienia obowiązków wynikających ze zmian ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.) w wyniku wyżej wymienionych nowelizacji. Dodatkowe zmiany wynikają ze zgłoszonych, na zasadach określonych w IRiESP-OIRE, potrzeb zmian wyrażonych przez interesariuszy CSIRE, jak również analizy dokonanej przy współpracy z wykonawcą CSIRE, w tym ograniczeń technicznych związanych z oferowanymi przez tego wykonawcę rozwiązaniami technicznymi. Modyfikacja procesów CSIRE wynika z możliwości zastąpienia komunikatów o charakterze technicznym dedykowanymi powiadomieniami, które OIRE planuje zaimplementować w portalu przeznaczonym dla Użytkowników, tj. Portalu Użytkownika KSE.

Zmiany w modelu ról w systemie wynikają z konieczności dostosowania ich do aktualnego HEMRM¹ (Harmonized Electricity Market Role Model) zarówno na potrzeby rynku polskiego, jak również na potrzeby przyszłej interoperacyjności. Zmiana nazewnictwa oraz ujednoczenie i generalizacja zapisów – w konsekwencji usunięcia dedykowanych zapisów dla poszczególnych procesów CSIRE – eliminuje problem błędnej interpretacji ról biznesowych.

Nowe założenia biznesowe mają na celu uzupełnienie dokumentacji o kwestie, które do tej pory nie były wystarczająco sprecyzowane, a są istotne z punktu widzenia funkcjonowania CSIRE.

Aktualizacje w zakresie komunikatów są konieczne ze względu na modyfikacje przebiegów wybranych procesów, uwzględnienie w nich nowych (opcjonalnych) udogodnień dla podmiotów realizujących procesy rynku energii lub wymiany informacji rynku energii, jak również doprecyzowanie opisów poszczególnych komunikatów. Wybrane cele procesów zostały zaktualizowane w związku z potrzebą ich doprecyzowania.

Planowany termin wejścia w życie zmian

Biorąc pod uwagę postępy prac nad budową CSIRE, zakres zmian, termin przeprowadzonych konsultacji publicznych Karty aktualizacji nr CC/01/2023 i termin złożenia wniosku o jej zatwierdzenie OIRE zawnioskuje do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o określenie terminu wejścia w życie zmian na 2 kwietnia 2024 r. z wyłączeniem postanowień IRiESP-OIRE dotyczących sprzedaży rezerwowej, które powinny wejść w życie z dniem uruchomienia produkcyjnego CSIRE tj. od 1 lipca 2025 r.

¹ Opracowany przez ENTSO-E, EFET and eBIX® model referencyjny na potrzeby wymiany informacji na Europejskim rynku energii pomiędzy uczestnikami tego rynku. Model dostępny jest na stronie internetowej: <https://www.entsoe.eu/data/cim/role-models/>